ՍԷՆԷ 10 ١٢٩٣ ՄՈՒՀԱՐԷՄ ٨ — 1876 ՅՈՒՆՎԱՐ 23 ՃՈՒՄԱ — ԱԼԱՖՐԱՆԿԱ ՖԵՏՐՎԱՐ 4 Ն. 3032

Մանզումէի Էֆքեար սէնէյէ 300 նիւսխէ իմթիազըյլը, գըյլէթի նիվանայլ իչին 2 լիրա օսմանլը կիպի Թախլալար իչին սալի սէնէյէ 300 նիւսխէ վիրիլիրէք, վէ բունա բարաբը տա իչինտէ օլարագ օն իքի սիմ մէճիտիյէ տիր։
Նիւսխէսի 40 ար բարայա սաթըլմագտա տըր։

Մանզումէի Էֆքեար

Իլանաթըն պէհէր սաթըրը 1 ինճի աէֆա 3, 2 ինճի աէֆա 2, վէ 3 ճիւ վէ սայիր աէֆալար իչին 1 ղշ վէ իլանի սըրասընա գօնուլմայան իլանըն սաթըրը 5 ղշ։
Մէթբաամըզ վէ սայիրէ Ղալաթատա Բէնճէրճիլիք բաղտարըէսա վագը Նօ. 41 իպուր խանընտա կարաքօլ 6. ֆանուսճիւ խանը. նէ կէօնտէրիլէճէք տիր

ՄԻՒՆԱՏԻՒ

ՈՒՄՈՒՐԸ ՓՈԼԻԹԻՔԸՅԷՅԷ ՎԷ ՄԷՎԱՏՏԸ ՍԱՅԻՐԷ

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Պու աէֆա Բօձի չէհզինէլըրիիննէ Օսման Էֆէնտի, վէ Թիֆլիս չէհզինէտէր վէքիալէթինէ Անտօնօմիս Էֆէնտի մէմուր, վէ սապըգ Թիֆլիս չէհզինէտէր վէքիլի Սէլիմ Էֆէնտի տախի Բալիւզա վէքիլի Թայինին դըլընմըշ տըր։

—Պօնտատա չէնա կիւն էվվէլ Աժամա Պօրտէնիօ նամ Թելէկրաֆ խաթըէսի, Ֆրանսա բէնխի ճիւմհուրու մարէշալ Մագ-Մահօնուն պիր եավէրինին մէմուրիեէթի մախսուսէ իլէ Տէրխամամէթէ միւթէվէճճիհէն Բարիզտէն հարէքէթ իթմիկինի խապէր վէրմիշ, վէ լաքին միւմաիլէյհին մէմուրիեէթի հագգընտա պիր կէօնա սահիհ մալումաթ ալընամամըշ իտի։ Պու քէրրէ, Մարսիլիատա Թապ օլունան Սէմաֆոր նամ ղազէթանըն չէհրի հալին արաքընտա 19 ու Թարիխլի նիւսխէսինտէ կէօրիւլէն շու մէթալէ քի հաւատիս, օլ պապտէ իղդահաթը լազըմէյի իթտա իթմէքթէ տիր։

Մարէշալ Մագ-Մահօնուն եավէրի հազըր սապըգ պարօն Լամպա, տէյն Մէսամբըր Մարիմիէ գումանտանը վարսօրլարընտան Լամուր Տօնէ նամ վափօրա րաքիպէն Տէրխամամէթէ կիթմէք իւզրէ չէհրիմիզտէն հարէքէթ իթմի։ Միւմայիլէյհ պահրիյէ գալիթի օլուպ, Տէրխամամէթէ ալղայի, աքֆարէթ մաէսէթինէ Թայինին գըլընան Բէթրէլ նամ վափօրուն գումանտանլըղընը ալմագ իչին իմիշ։

—Բալիւզատան 23 յանվար Թարիխլի չէօյլէ եազըլըյօր։

Ասաքիրի շահանէ իլէ ասիլէրին մուախարէն վուգու պուլան միւսատէմէսինտէ Թէլէֆ վէ գաթլ օլունմուշ օլան Մագսիմ Բասամլըչ վոյվօտասի ճէնազէսինի պու կիւն գըլըմաէ աէպտէքէ իլէ Բալիւզատա կէթիրտիլէր, վէ ճէնազէ պաէքրդաա խալքի աաէմ պուլունմուշ տուր։

—Մօնթէրա Ավիլթրիա աէվլէթինին վիւ գօնսուլու պուլունան Մ. Հօլինճէրէ, Մէճիտի Նիշանը ղիշայիշինի աէօրատինճի րիւթպէսինտէն պիր գըթաս իհսա օլունմուշ տուր։

—Իշպու յանվար աէր իչինտէ, Գաստամօնի վիլայէթինտէ գըշ չիտտէթլի սուրէթտէ հիւքիւմ իւրմէ աէգլէմէքտէ իտի։ Շէօյլէ քի պիր չօգ մահալլէրտէ գար պիր մէթրօտան զիատէ նիւզիւլ իթմիշ, վէ պիր գուրպէ աէն աէղլէր տարիլէ իճրաը լազըմ կէլէն մուխապէրաթ գաթ'ի խալըմըշ, վէ Ինէպօլուտան Գաստամօնիէ գատար Թէմիզլի օլան եօլ, գարլարտան գապանմըշ օլտուղունտան, բօսթա նիզամէն իճրա խալըլմամըշ տըր։ Վիլայէթի միւշարիլէյհա ղապէթմաըհնա օսմանլը նէզարէթ, գըշըն չիտտէթինտէն օրալարտա պաղը սաթմէլէր տօնուպ էօլտիւքլէրի կիպի, օմալար-տա տախի պիր չօգ հայվանաթ Թէլէֆ օլմուշ տըր։

—Զըրգան հաֆթա գարֆընտա Գաստամօնի վիլայէթի ճէլիլէսինտէն խազինէյի ճէլիլէյէ 6 պին ատէտ լիրանի Օսմանի իրսալ պույուրուլմուշ, մէալը տէքրար վիլայէթի միւշարիլէյհամըն խազինէի Թէահիտա իթմիշ օլտուղու 100 պին լիրա իրսալ օլունմուշ տուր։

—Թէնէյրանէ էմիրլէրի ումումիյէսինէ պիր վագըթտան պէրու խալէլ կէլմիշ օլմագ, օրանըն պիր չօգ աէքիլնէսի, հագլարընտա ճուղու պուլան սիրգաթ վէ սիրգաթ Թէշրիպիեէրինտէն չըքարէթ իթմիքլէրի, վէ Նօլյարատա կաղ բըշըրը օլմաղընտան, խըրսըզլար կէճէլէրի էլլէրինէ կէչէն աէմէնէ կէօթիւրմէքտէ օլտուղունտան, վէ էհալի պու խըրսըզլար նէզարէթինտէ պուլունտուղըընտան հէմէն եազըլէրտա պուլունմագտան կէրի գալմամըշ տըր, վէ պու լանըմագ նէզարէթի, կէճէ պէքճիլէրինին Թէքսիրինէ Սէմաֆոր պաէի Թէտարիքի աէճիլէ իթտիրմիշ տիր։

—Նէչէն հէճէ Տալյանքիօյ մահէլլէսինտէ միւթէմէքքին օլան պիր Մուսլիման փամիլեասընըն խանէսինէ չէնա նէֆէր խըրսըզ կիրէրէք, պագը էչեա սիրգաթ իթմիշլէր տիր։

—Զըրգան բազար կիւնիւ Թօփխանէ ճիվարընտա կէչմէքտէ օլան պիր աէլիլ վէ վարտարը իւզէրինէ լէշ քիւչիւկ Թէքէրլէքլէր քաքմըշ, տախի իւզէրինտէ բիւյիւք պիր մուտաֆաա իթտիքլէրինէ կէօրիւլմիւշ տիր։

—Սէր գուրէնտէլի հազրէթի չէհրինէարի սըթմայէ պէյ Էֆէնտի հազրէթլէրի, կի չէն չարշըճըլըդ կիւնիւ Պազար Ալիէ աղմէթլէ, Սարաճզատէ հազրէթլէրի իլէ միւլագաթ իթմիշ տիր։

—Սէլանիքտէ Թապ օլունան Հէրմիս նամ Ռում ղազէթասը, մաթպուաթ իտարէսի պէհիէսի Թարաֆընտան իւչ մահ միւտտէթլէ Թաթիլ գըլընմըշ տըր։

—Նէչէն կիւն Բօսթա սօղագընտա կէչմէքտէ օլան պիր աաէմ իւզէրինէ, իւչ նէֆէր խըրսըզ կէլէրէք, սօյմագ իսթէմիշլէր իսէ տէ, մէրքում չէճիւնէ գարշը գօյմագլըղընտան, սաքըլէր ֆիրար իթմիշլէր տիր։

—Բէնչշէմպէ կէճէսի իքի նէֆէր աէլքիմանլըար Պէյօղլունտա Գալաթասարայ կէչմէքտէ իքէն, պօլիս նէֆէրլէրինէ աաէմ իւչ քիշի հիւճում իթմիշ, լաքին աէլքիմանլըար, մէրքումուն սարըգէրտէն պիրինի պօղ ու կէրիֆթէ, ղայրիլէրի Թէսլիմ իթմիշլէր տիր։

—— —— ——

ՄԱՐԱՇՏԱՆ ԲԷՍՄԻ ՄԷՔԹՈՒՊ

(Տիւնքի նիւսխէմիզէն մապաատ)

6. Տախիլի ամնաալաթա, չէնա աէնէ ղարիպիմտա գըլըխալաճըլարըն պիրլէշմէք Գաթօլիք վէ Բրօթէսթան մէզհէպինի խօլթիխար իթմիշ օլմալար, Թախամինտա 3000 նուֆուսա մալիք օլուպ, հալէա 1700 էրմէնի նուֆուսունու մէվճուտ, վէ քէսրէթիխիղէ նիւայէթէ, հիմի Թէչքիլաթէ, մէճլիսի խասաէյէ պիր էրմէնի վէ պիր Գաթօլիք ազա իլէ, մէճլիսի Թէմիզի սախի ինէ պիր էրմէնի վէ պիր Բրօթէսթան մուաէյիդ Թայինին վէ ինթիխապ օլունա կէլմէքտէ իքէն, պունտան կ սէնէ աղաէմ, խարէքէ պուլունան աղամըն պիլա սէպէպ րէտտ խալըէրէք, 3 Միւսլիմ վէ պիր Գաթօլիք ազա պըրագըլմըշ իտի, պու իսէ մէրքում օլան ինթիխապ կըլամըն վէճհին, նիզամընա սէնիեէ իգթիզասընա ինէ եազըլ օլունմամը, օլ վագըթ բաթիլիյյէտէ վաղ Թամսըլեա, մագամը ալիքէ խօթիրհամ օլունմա սը խագըրինէ, 7 Նիւմէրօլու 4 մայիս սէնէ 87 Թարիխլի, խարիճինէ Նէզարէթի ճէլիլէսինէն Նիզամը մէվզուինէ Թէվֆիգան իճրա օլունմասընա սաիր Թէքմիլի հալի մէվբուա էվամիրն հիւքմինէ, պուլոնան իսի սէնէ էվվէլ օլունան ինթիխապըա, իճրաաթը նայիլ օլամայըրըմըշ կիպի, պու աէֆա սախի Թէճէնիւ իմթիվլէրին մէճլիսէմէթի Թէֆրիքաէ պուլունան բէ յախի բաճամիլիդ Թարաֆըմիզտան, սաբէթի էվամիր, միւթէսարրըֆ լըղըղ վէ վիլայէթ նիզամնամէսինին 73 ինճի մատտէսի հիւքմինէ, Նէֆէ պուրը Միւսլիմ ֆէզղաալընըն իճրաար Նիհայէթ օլունմասընա, «Հալէա վիլայէթի պու նիզամնամէն միւսթէսնա տըր» ճէվապը գալմըշ իլէ, հէյէթէթի հալը հաւալըհնա բէսա իւլէմիչ տիր։ Վէ պիր միւմէյյէզ իչին օլունամագ Թէֆրիգաէ սախի, դայրէթսիզ վախըմը իլէ, բէսէն իլան օլունմուչ օլան իրատէյի սէնիեէլէր մուճիպինճէ, միւլքէրի միւթէհլիք վէ էմիրլէրինտէն հէր քիմ սահիպ իսէ, սէնէ պիր միւլքիէթի գալպըլ վէ Թափուլուգ օլունմաս իշլէհ Թէքլիֆ սահիպինէ, միւճապինճէ միւլքիէթի ազապ միւլքէրտիւ միւճէվէրիլէրէն միւթէսարրըֆ իթմիշ, անձընա միւհիւր միւսթէթնա իճրա օլունուր, չարշը ճամին բէսան Թէչթիշին վէ հիւքմէն միւսէտլըն իթմիշլէր, խարճլար լազըմ օլան խալթ հագգընտա, լաքէ Թամի հաւալէ Թէքլիֆ իթմէք տէ պիր մարգիչ խէսէտէ Թաֆիսի ճիւրիւմքը, Թէքլիֆ Թէչիքէտէն մէճլիսէ խավաքէլ սապը գապիքր սեայասան չըլըսուն պուլունամագ վէ 15 Թարիխլիյէ, մայամը սէճիլըթը բլին իլէ խարիճի նէզարէթի ճէլիլէսինէ վէ բաթիլիխանէտէ մաղի սա Թէլէկրաֆ պաղ ու իֆաաէ, վէ իճրաը Թէճէնիւ Թէդիլ օլմըշ խալի։

7. Պէնաէն ալէյհ, պէր վէճհի սալըգ, Թաքէնիւմ վէ պէնաի մէքթէպի մաա 2 Միւսլիմ վէ 2 գայրի Միւսլիմ ազա Թայինին օլունաճագ օլան 4 քիմսէնին, սըմփէրտա կէլիր, իւչէր միւսլիմ օլմագ իւրէ, կէրէ բէյիխի լէփաէն, վէ կէրէք միւլհագ գազալար հէյէթէ խանէսինտէն, 12 քիչի Թէֆթիշ օլունուր, վէ Թէմէնիւլի հաւալըա մէճլիսի իչին աախի, իքին սու պայլանէն Թամսըլըան Թէնսիք օլունաճագ դամլար աէյյէնատը, նիզամնամէ միւնաարահ սուրէթտէ իւմիտ օլունմաշ իքէն, իշպու խալէն ինթիխապ ալան, խարէ վէ Թէմինիղէ աղա վէ միւսաէյիրիդ, վէ աշիքէր միւլքէ Թէֆրիտ Թաֆարրաֆ լըպըն Թէմէլի կէօսթէրիլմէքթիւր, մանիւ-ալիւ վէ մէճնաճէ պիր հալըէ Նոխթէսիղ աէմիզ, վէ միւսրիֆ միւլքիէթի օլան պիր խսալլի սախուրէ իքէն, մէրթէպէի ինթիխապ անկար, խարիճէ միւթէաէքէկրէ պոլունտուղունտան մալիէ նակալիաթէլէ Թէֆրիգաէ իթտիրէնլէր, աէ աէրղէմ քառաաէի մաթփարի պօշ պալ պալ ար, սէլիքէ միւյիէլիլաէ, Թէնաէնիւմ քառաղ ալիպ խաէրէսինէ, խասէ խալ վէ նէկէրա, հէչ պիր փէրա թարաֆըմըզտան, մայամը ալիքէ իֆաաէյի հալէ ճէսարէթ խալիլլէրէ, պիր թէչ Մամիւսա նէչէֆ վէ ահճէն ինտէ պու մէսէլէ աէր Ինէպօլուտա, վէ Թէմանրէ Թաքաթ աէմիէտէ աէրխալ պու մէսէլէյի հալլ վէ ֆասլ իթմէք ինաեէթ պույուրուլմագ, նէֆէս քայիմլէրինէ Թաքտիմ իլէ…

րիզ, լութֆէն վէ մէրհամէթէն, ինքրասընա մէմուր օլան մադամլարա, պիլ վասըթա հալիմիզի պէնտէ պույուրմանըզըլա, մութէհասսիլ պիր մութէսարրըֆըն, նէտէ զուլմէնտէն խէլասըմըզ, վէ պալէտէ մուհաֆազամըզ վէ իֆատէլէրիմիզի, նիզամնամէ սէնիյէյէ թաթպիգան, ինքրաջ հէր նէ իգթիզա էտէր իսէ, լյֆա պույուրուլմասը, վէ իշպու իֆատէյի հալիէ թէշէքքուրէ ինթիզարըմըզը, Իսմաիլ նամընտէ, էկէր, ինքրաջը գապուլ օլուր իսէ, մուշարիլէյհին մալիմի օլուր իսէ, զաթէն ու հագարէթի, պիր գաթ տահա թէզյիտ իտէճէկի շիւպհէսիզ օլտուղունտան, պէլքի թէրքի վաթան իխթիյարինէ ճէպր մէճպուր օլմամըզա սէպէպ օլաճաղը մութէլլիմ վէ ալիլքար օլմալը, հէր հալտէ պուրասը մութասարրըֆը մութալաաթէ օլուպ, անա կէօրէ թէտպիր, վէ ինքրաջի սաալէթէ թալիպ օլմաղըլըզըն ըլթիֆ վէ նիհայէթ խաթըրլըզ։

8. Տուրասը թախթ ճիւմլէսին մալիւմը օլմաղ իգթիզա, սըրըֆա իֆատէ խաթըրլըզ քի, մութէսարրըֆը մուշարիլէյհին հագարէթի, հալիմիզ մուլէթինիզէ օլմամըզ, իշպու ումումի Խըրիսթիյանլըղա մախսուս օլաճաղը ճիհէթիլէ, ալէթլիմ պիլուր, հիչ պիր Խրիսթիյան մէմուրիյէթէ գապուլ իթմէզլիկ կիպի, Դաթօլիգ միլլէթի մութէպէրանընտան պիր զաթ, սանաթ էմինի պուլունուպ, հաքիքէթէն հուզուրունտա կիթմէզսինիզ, «չիֆթի խընզիր, կեավուր» թաբիրի չէքմէ սուրասըն, ուսուլ իթթիխազ օլունան 2 սէնէ մուատէթինէ նալընըզ 4 մահ գատար իքէն, կէչինաէ ախտըրըլըն սանատ վէ աթֆալըմըզ թէմիզ, վէ մէմուրիյէթինէն թարա խալգը, պիր Իսլամ թայիֆէ կէլէմէյիսինէ պիր չէյ ատէմէզ խէք ատ, մէրդումանի մունհասըլ թախթ պույուքէթ օլունուպ, զուլմէթի չէքմէնիզ օլտուղու իչխալըտ. վէ պունտան պիրասլէր, պուրատա պուլունան էճնէպի լախնի փաթրիգլէրինին քիլիսա մութէհիլլիլէրի Աճէմեան Միքայէլի թախթ, պիզա մունծիմ հալէ իլէ, իխթիյարի լըսան իթմէքի, վիլայէթին թախթ մալիւմու օլմուշ իսէ. պինաէն պէյնս, Էրզրումըն միլլէթի մալուֆ վէ մութէպէրանընտան պիր զաթը, «սէնին, չու քէօյի գատար խըրիստիան հալիսինէ էտ սալ» թաբիրի պիր աշիլի քիւֆրի աիր...։

Մարաշ 25 գանուն. 1875

Պաշլարըմըն ժողով Հայոց Մարաշու
(Մուհիր)

Տու իֆատէյի հալ վէ թէշէքքուրէն ինսանիյէթիմիզը կէօրէ, նալընըզ քեաֆիլէն սահիպ իսէլէր, պու մութէհասսըլ օլան զաթ, պէք ճահիլ օլմուշ տըր, վէ քէնտիսի ինսանիյէթէն պունտան իւչ սէնէ էվվէլքի հալինտէ զիյադէ իթմէքի պուլունմուշ տըր, չիւնքի, նալընըզ քէնտի քիթապէթինէ կիւվէնիրէք պու միլլէթի էմիր թէմասիլ իգթիզա պուլունմաղ, տահա քէնտիսինին գաթը խաքքինտէ պիր չէյ իթմէտի տըր. վէ չունքի թախթ պիլմէզ տըր քի, քիթապէթ, պաշգա չէյ տըր, վէ մէմլէքէթ պաշգա չէյ տըր. վէ չիւնքի քէնտի կիպի քեաֆիրլէր, պըրագըլմըշ գարտաշլարը պիզէ թէհգիր, ճահիլ կէօրմէյէ ճէհտ ոլունմաղ պիր թիւրլիւ կէօրմէտիքի...

հէմէն շուր, սուրէթէ չէքտիրմէմէ պիքիմ պիլուր պու մուսթալիքդէն իմթիհան վէ վէրմէյէ գատիր տէյիլտիր, չիւնքի սըհհաթը սարսըլմըշ օլուպ վէ շիմտիքի հալինտէ պիրթագըմ պայըմըն թէրքինէ լազըմ կէլիր։

(Մագամը ճէլիլի նէզարէթէ խարիճիյէ ֆիլ ասըլ մուհարրէմ սէնէ 93 թարիխիլէ Բալխըզա չէհզէտէ լիլմէջլէ վարիտ օլան պիր գըթա թէզքէրէ թահրիրաթըն թէրճէմէսի տըր)

Մըլիթար բաշա հազրէթլէրի բագըր Կիւնիւ Բոլիսա մէվգիինի, թիւֆէնք աթմագա համէթ օլմաղ պազըր էյլէտի. Աստգիրին եազըճը մէյ կէօրմէզ խաստ գաչմագա նէվզ թաթէ տարլըր։ Դամէթէլ Նուզէօ վէ Սօֆօրիյա Թարիխիլէ Զուգծի իւզէրինէ չէգմաղ իչին պէդ չօղու գարտաշ վէ աճնէպյէն պիր մուղլամէ ֆիրար էթմէքտէ տիրլէր։

— Տիւն Սարրաֆ հազրէթլէրի, մուվաֆագաթի ալէքսանտէր թագրի ճա մութէպէր հիւմութ աղլըրլըղ էյլէմիշ օլտուղունտան, Դավի Ալեքս թէշրիֆ պույուրտումուշլար տըր։

— Պիլ վախթընտա Բախչըզա չէհզէտէլիքինտէ ֆին 26 քանունուսանի սէնէ 1876 թարիխիլէ ալըման թէլէկրաֆնամէ տըր։

Պու կիւն աքշամ Աճէմ Մըլիթար բաշա հազրէթլէրի, իւչ պին նէֆէր ասքէրլէ Թրէպիզոնտա վարիպ, պէրիւն պուլունան Թախմինա աֆիտ չիֆթին գասաբը էշգիյա պէրիշան էթմիշ տիր։ Պու մութէհաք սաքիր չալիշարագ քէմալի սուրէթլէ հայրէթլէ, վէ խալքը մուէսսիր չէճամէթ էյլէմիշ տիր։

(Թասմիմ)

— Նիւլըմպէրկ նաղլ օլունուշ օլան մէքթէպլի Թրապիզոնտա մախսուս պիր խուսուսիյէթինին ինտիշարընա իքամէ սէնէ չէքիլմէքթէ էյլէմիշ օլտուղունտան, մէարիֆի ինտիշարի ալթը սինէ լիսա թախսիլն գըլընըր։

— Թիֆլիզըն Զէյթուն խամդիյէ չէքմէճէսի օլան պաթիֆէ գաքթ սընըֆ նըլէմեյէրի չըգարամամըշ տըր, վէ պէք թօհաֆ չէյլէր մէյտան կէլմիշ տիր։

Մէշհուր Նիւտէլէ իքի նէֆէր լիրա թուրանտա գաքթաթ թամամլանմըշ զամանըտա օլուպ, զանն օլունուր քի, մէշհուր պէչիմ, պիր գաթ մէրթէպէսի գաքթաթ ճալլաթը քիւլիէթինին թախթ թահրիր իթթիխազ իթմիշտիր։

Զէյթուն հուքիւմէթ իշի թէքֆուր նէշր օլունաճագ օլուպ, վէ նիւխէրին 40ար պարալը տէթթիպլէմէ տըր։

Պիր խայլի իւճուն էթնիքիւֆ գաքէթմար թախթ էյլէմէքլէթէն տիր, լաքին, էթնիքի նէշրինէ պաշլայէթ վէ պէրէթլէր օլունմազսա ճէրիտէ տէյիլ տիր, Նամըքէ պիլտիրմէք պիր դաչ սէնէտէն պէրի, մութէհաքքըք էտիւր կէօրիւլմէքտէ տիր. իսէ, միլլէթինիզին թօհաֆ գաքէթմար օխունտուղու պու խալքլարի, էրմէնիճէտէ Թաշնաքին, վէ Թիւրքճէտէ թախթ Զէյթունի օխունմասընը թախթ խաքքինտա։

ՍՕՆ ՀԱՎԱՏԻՍԼԷՐ

ՖՐԱՆՍԱ

Բարիզ, 2 ֆէպրուար

Պիր չօղ ասքէրլէր մուսիւ Պիւֆֆէյի մէպուսան մէճլիսի իչին գանտիտաթ թագտիմ էթմէ էթմիշլէր։

ԻՍՊԱՆԻԱ

Մատրիտ, 2 ֆէպրուար

Գըրալ Ալֆօնսօ սաքինլէրի ֆիթթէհլիս

իլէրի վարըճագլար. գալէպիլէրին էհալի-սէ օլան մէվգըլարտան չօղու գալմըշ օլունուր։

ՍԸՐՊԻՍԹԱՆ

Պէլկրատ, 2 ֆէպրուար

Միլիթարի մէճլիսի րէիսի պու կիւն Լոյաչըն սօնրա Քուրուշէվիչա մէճլիսինին գաբանմասընա տայիր բիւլթէնի պիր էմինամէ նէշր էյլէմիշ տիր։

ԽՈՒՆԱՆԻՍԹԱՆ

Աթինա. 2 ֆէպրուար

Պուրատա թէլէմին օլունտուղունա կէօրէ, Թէջ սմիւռնի սէնէսի, Օսմանլը աէմիր Էօլլորինին Լոնտրա աէմիր Էօլլարը իլէ պիրլէշմինի Լատէն գապուլ էթմիշ տիր։

Թապիէթ միւլքիյէսինին Հալլ ու Թեսվիէ մուգարրէրաթը միւմքին օլան թէսհիլի մուհիմ օլուր։

Մէմլէքէթ էճնէպիէ Թիւրքիյէ օլունաճագ նէֆէրլէրին համիլի պու հաքքտա րէսմի գավէթ թահրիր ատիլմիշ տըր։

ԳԱԼԱԹԱ ԲՈՐՍԱՍԸ

Էսհ. Ում. 22 յնկ. ախշամ գափանըշ		21 34
Էսհ. Ում. 23 յունկ. սղհ աչ. գ. գէս.		21 34
Էն էվվէլքի	»	21 34
Էն աշաղը		21 26
Սաաթ 7		21 28
Իսթիգրազ 1863(Մուլթօն) 6 0/0 ֆր.		130
» 1865 (Մուլթօն) 6 0/0		130
» 1869 (Բէնար) 6 0/0		116
» 1872 (Պօն ախ Թըրէ-գօր) 9 0/0 լիրա ալթըն գ. գ.		34 1/2
» 1873 (Բէնար) 6 0/0		112
Բուսմէլի Շըմէնտիֆէր 3 0/0		51
Քօնսօ գուրօն չաղ օնթօսու 0/0		168
Շըմէնտիֆէր » » Փայլար		
Բէրօր	ֆր.	5–6
Հէմ. Լոկ	ֆր.	1–2
Աչըգ Փայլար 0/0		15–16

ԱԳՍԻՕՆԼԱՐ ՖԻԱԹԸ

Օսմ. Պանգ. 6 0/0 Լիր. Օսմ.		3–25
Սօսիէթէ Ժէնէ. 6 0/0 Լիր Օս.		3–16
Սաամուլ պանգասը		
Պանգ գօնսթան.		315
Սօսիէթէ օթօման Լիր. Օս.		
Թրամվայ 5 0/0	ղ.	175
Լօ'րէօն (մաալէն)	ֆր.	68

ԳԱՄՊԻՕ ՖԻԱԹԸ

Լիրա օսմանլը	111 20
Ֆրանգ	22 70

—o—

ԱԳՃԷԼԼԷՐԻՆ ԲՈՐՍԱՍԸ

Ինկիլիզ լիրասը		111
Ֆրանսըզ ալթունու		88 20
Բօլ		90
Պրուսիա ալթունու		51 20
Պէշլիք մէճիտիյէ փարա		103
Մէթալիք փարա		108 10
Պաղըր		135 20
Պէշլիք		107 25
Գարպօն գայիմէսի	գարիք	6 70

Ը.Օ.Գ.Ը.Ց.Ի.Ն

ՄՈՒԶԻԳԱ

Մուզիգա պիր նիյմէթի սէմավիյէ տիր, վէ սէմանըն խիտմէ տիր։

ՊՕԱՍԹ

Հէ՜յ, վախթը պու վարըրին, ա՛յ ալլահ մահիր,
Թօղ էրկինին գրդգրվութեանց փաթթըղընէր
Պիլմէն պու սէս, պի մայի սուր հաքիմիրան
Պէսէ է խոսուի վախ լըրըն։

ԿՕՏԱՆ

Տու էօգ արասընտա թիլլէր հիւքմիւ-րիյաթին, մուզիգանըն նէ մէրթէպէյէ-րաճ էտէպէք վէ մուսաֆէք չէյ օլտուղու անլաշըլմագտա տըր, վէ նիչէ թիլլէր պու էօգասատա նէ իշէ հիւքմէտէր օլսա, վէ քէմալ ֆէնլի սէսլէրի մէլէքլէր, անճագ մուզիգանըն թէսիրինի կիւլիւլ վէ նագլի պու-գարար սախլայի օլուր վէ թէրպիյէյէ վէ ինսանիյէթէ վէ զարաֆէթէ,

վէ ալադը համէթլէր իլէրու կէթիփլէրի հալէ, պիզիմ էլ նիյմէթի սէմավիյէանը մահրում պուլունմամըզ, թօղրուսու հասանէն գիւ-նաթ չալըմըզ թէշէքքիւր տըր։

Կիւնաէն կիւնէ միլլէթիմիզ միլլէթ ֆալլէթ, վախթըն, վէ ֆուգարաբէրլէրլէ թույրուլարը էթինմէքտէ տիր տէյի, հէր կիւն վէ հէր սաաթ ալլահըն սիթթէմէր իւչէ յիլի հալ-տէ, սալա պու ուսուլշուգլուղուն աէ-պէթինի վէ թէֆի չարէսինի թուշուն-մէքտէ վէ սալանմագտա էյլէյիզ։

Էվվէլլէրի միլլէթիմիզ պունտան գիւճէտէ թույլու վէ ֆագիրլէր էսէր-լէրի վար իտի, չիմտի իսէ մուզայէրէ կէօրիւլմէքտէ տիր, վէ պունունտա սէպէպի վար տըր, էվվէլլէրի խալգը-մըզա ախթարըլըտ վար իտի, վէ հիչ տէյիլ իսէ քիլիսէյէ կիտէրէք իլահի-լէր վէ վաղթ վէ տաւալար ախմէտէ-էթ, վէ պունլարտան մութէթէսսիր օլու-րաք, օ վաղթիլէրտէն իղթիլաֆնա կէօրէ թույլու վէ ֆագիրէթ իչէմէք-թէ իտի. հալ պու քի չիմտիքի խալ-գըմըզ գուլագլարը պունլարը տախի իշիտմէքսիզին օլմաղընտա, էվէլքի-լէրի ախթէչի կիթմայիքչէ սէմաէքթէ, վէ թօղ վէ ռուհէ հալինի քօմի իթմէ-քտէ տիր։

Հէր քէս պիլիր քի, կէօզլէ նէօ-րմէքլէրին վէ իչլէրինին չալըշմանըն ա-ռանց վէ էֆէքթ ինսանլար թէմամիլէ-չէր, վէ հայթա իլէթ սախիպ օլուր, հէր քէս պիլիր քի, պիր խայլի փա-րայէ գարամըշլըգլա գարան սաամին կէօզլէրի փէնահսըզըր իչինտա պալա-ման օլուր, հէր քէս պիլիր քի պիր չօգ վարլըթ լաքըրաչ իթմէքլէն սամ լէմանուն պիլէ ինսանսըր, վէ գայրի-հիմ, վէ գայրիհիմ, վէ պունտան ա-յէ՛ հէր քէս պիլմէզ տիր քի, թարա-գը զարարը վէ էվրէք սախի պէզիլէ տիր, հէր փարասըթ, միլլէթ, վախթըն, ֆագիրէթ, ֆուգարա, վէ ումումի թիթիւնաէ հայրէթլէնս, կիւզէլ կիւզէլ նութգլար, էրթէր վէ մուգլիզլէր էփեթէքլէթիք օլմաղընտա, ուրուչար, փէօրէնչէր, վէ էնիշէնլէր, նաքըլ քի միլլէթիմիզին չօգ չիմտիքի հալի, պու խուսուս քէմալէ իթմաթ էթմէք-տէ տիր, վէ հայթա, ալ չօղ իշթա-րը համիյէթի վէ ֆալիլէթ իւսէն գալթ-լար թախթ, անճագ չու նաթ, էվ վէ միւզիգանէ աէվմէքթէ օլանլար տէր-լար։

Պուրնասըն օնօ պէչ սէնէ էվվէլլէրի, չօգ ճէլալէթ ալքայըն էրքէր թէրէնէ-նիվմէլէրի իշխալէթէթ, վէ էօթթէթ ալխաթէթ նութիգլար սէօյլէնիպ, վէ ալտիէլէթ, վէ հէր քէս իւզէրինաէ թաքըն կիւզէլ թույտուլար վէ գայրէթ-լէր էնէրլէրի կէօրմէլէթ իտի, հալ պու քի չիմտի պու թախթ ունուլմուշ-թուղ, միլլէթ վէ վախթըն վէ ֆագիրէթ գայրէթի թախթ ունուտուլ-մաղտա, վէ պունլարըն էնրիսի, անճագ խաթըրլամագ, դիմ ու սէմա, սէֆիհ-լիք, էշ ու իշրէթ, վէ գումար վէ պօշ-պօղազլըգ, վէ սայիրէ սայիրէ ... թաքթ-մագտա պուլունմաքտա տըր։

Իմտի, օ զէվքլէր քի միլլէթ, վա-թան վէ ֆագիրէթ թույլուլարընա հիւր-մէթ վէ րիայէթ խալըղ վէ պուրուքէմէ-թէ էտիլէր, պաշտա կիլիսէյի իւզրա օլու-նաճագ օլան գօնաքլըքտա թէշրիֆ իլէ, մէշհուր Սէմամի նիյմէթէ հիւզմէթ օլմալարընը, վէ խալգըմըզ չօգ սալըմ պու-լունան Միւզիգա լիսանընը սէվտիքլէ-րինի, սայիլթ խաթըրլըզ։

ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍ

ԱՇԱԿԵՐՏՈՒՀՆԱՑ

ԱԳԱՊԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ

Ի ԹԱՏՐՈՆՆ ԿԷՏԻԲԱՇԱՑԻ

1876 Յունվար 25 Կիրակի յորեկուան ժամը 7 1/2ին

ՅԱՑՏԱԳԻՐ

ՄԱՄՆ ԱՌԱՋԻՆ

1· Նախերգ «Պյեսմ Թէլ» բիանո 8 ձեռքով . . . . . ՌՕՍՍԻՆԻ
2· «Տինորա» առանձներգ սոպրանոյի համար . . . . . ՄԷՅԷՐԲԷՐ
3· «Շիւբրանիյյէթ» նուագ արևելեան, խմբերգ . . . . . .
4· «Ֆէօ ֆոլլէ» բիանո առանձին . . . . . ԲՐԻԻՏԱՆ
5· «Սաֆիօ» երգեցոյն նուագ երկու սոպրանոյի համար . . . . ԲԱԶԻՆԻ
6· Երգ պանդուխտ պատանեկի, նուագ արևելեան, խմբերգ . . . .
7· «Լա ֆիլէօղ» բիանո առանձին . . . . . ԼԻԹՕԼՖ

ՄԱՄՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

8· Նախերգ «Տօն Ժուան» երկու բիանոյի համար 4 ձեռքով . . . ՄՕՅԱՐ
9· Սէմիրամիս, խմբերգ և առանձներգ սոպրանոյի համար . . . ՌՕՍՍԻՆԻ
10· Վարդի ոստ, նուագ եւրոպական, խմբերգ . . . . . .
11· «Զէլիմ ի ինթուօմ ալ ֆինէ» երգեցոյն նուագ երկու սոպրանոյի համար, ՍՊԻՒՏԷՐԻ
12· «Էնվիթասիոն ա լա վալս» բիանո առանձին . . . . . ՎԻՊԼԷՐ
13· «Նոր տարի և Թէշվիգամ» ըստ եղանակի Մարսէյյէզի . . . . .
14· «Սալվէ Մարիա» առանձներգ սոպրանոյի համար . . . ՄԷՐԳԱՏԱՆԹԷ

ՄԱՄՆ ԵՐՐՈՐԴ

15· Նախերգ «Լուսիֆերա» բիանո 4 ձեռքով . . . . . ՖԷՌՈՒՊԻՆԻ
16· «Պաստիկ տը Ակվիյ» առանձներգ սոպրանոյի համար . . . . ՌՕՍՍԻՆԻ
17· «Ինձ համար չէ» նուագ եւրոպական, առանձներգ պարոնի համար (1)
18· «Կան ռանտս քարտիշիօղ» բիանո առանձին . . . . . ՄԷՆՏԷԼՍՕՆ
19· «Կուտուտա քէ պլանքա լունա» երգեցոյն նուագ սոպրանոյի և ալթոյի համար . . . . . ԳԱՄԲԱՆԱ
20· «Տէռ քնապէ ան ալտ քուէլլէ» առանձներգ սոպրանոյի համար, բիանոյի և վիոլոնի ներդաշնակութեամբ . . . . . ՌԱՑՅ
21· «Տուա վէ Թէշէքքիր» նուագ արևելեան, խմբերգ . . . . . .
22· «Վալս տը Կուռնո» բիանո առանձին . . . . . ԼԻՍԹ

Մէղքիւր Գոնսէրվատորին պիտի լինի, որ կիւնտէն միւզիկոսիկ Միրիճան ազգ եանցնաս պրաբանաճաղը կիսի, Իսթանպոլաս Ուզուն չարշըսա փաղը Ֆրէնքեան էֆէնտի քիմիագործ տիւքքեանցնաս, ի Քէօրրիւ պաշընաս սաճու Պօղոս ազգ տիւքքեանցնաս տասի պրաբանաճաղ տեղ։

(1) Այս երգը Ամիրիկեան էվէնտլէն մինակ երգելու պիտի լարեհանի։

1·

ՇԻՒԲՐԱՆԻՑԷԹ (1)

Ճան օլան ճիամի ճիհանէ, եանի նուրը ռահէյի պիտարլըմը,
Հազրէթի Ազիզ Ազիզ Խան, շահընը սուլթանընը հիանքեարընը,
Այէթի լութֆի Ալլահի զիկրերի էվրէնք շահի մաղսատի էֆքեարընը,
Հազրէթի Ազիզ Ազիզ Խան, շահընը սուլթանընը հիանքեարընը։
Նուրը իրֆանա միանէվէնը օլաս անտէն դատրընը մըդատրընը,
Հազրէթի Ազիզ Ազիզ Խան շահընը սուլթանընը հիանքեարընը,

— — —

Ալէմի իմիս իքէն տալին միւրուրկէ էմին ու շատիւման։
Պիր տաղի մէսրուր զըլոը ալէմի ատաղ յի սիւրի խիմատ։
Իյէ ու շատի պիշիւմար ու ինտիսամ օլաս ատամի բոյիկեան,
Զօղ եաշա էյ փատիշահ միզք ու միլլէթ օլա հէմիշէ քեամիրան։
Ասիման ու արզը մօլաուրաս միւպարէք-սլաս իլէ բիր ու հիման,
Հազրէթի Ազիզ Ազիզ Խան շահընը սուլթանընը հիանքեարընը։

Պէնտէրէվէր օլաս զու իշին ուշը մէք-թէպլէր նիշէ էմնարտ,
Պէօյէ պիր սուլթանը քիմսէ կէօրմէմիշ հազրա պիթիհան տապարտ,
Պէզ պիզէ շատաղ օլաս ալվրինտ խօշ-պուլիքէն հէր կիւզարտ,
Ալէմի իմիս թէճէսիս կէօրմէմիս պիր քիմսէ յի խատրի պիզէ էֆքեարտ,
Ֆարզը ոյին օլմուշ պիզի հէր սուսդ ու շամ իմ մէք սէնա էշարտ,
Հազրէթի Ազիզ Ազիզ Խան շահընը սուլթանընը հիանքեարընը։

— — —

Էյլեսի հէր միլլէթի մաղսուտինէ նայիլ օլ խաղանը ադիզ,
Ակերտը մարիֆէթէ իմտի խաղզին ճէհլի-նի պիրտէն թէմիզ,
Ինվէնի ճէհնէթի կիսի սիհնետ չէմիսի ատ ու իրֆանընտան օլաս իմ ըրտիզ,
Ալէմի նօղսանը թէքրիվ իմտիկի կիսի կիւ օլաս հէմ ֆիլիդ,
Ճիամի խատի զուլմէթի զաֆիլէթ իլէ օլաս պէնլաքէշ սի սիմիդ,
Հազրէթի Ազիզ Ազիզ Խան շահընը սուլթանընը հիանքեարընը։

Նապմէ Կիֆթէ
Ն· ԹԱՇՃԵԱՆ ՐԻՖԱԹ

2·

ԵՐԳ ՊԱՆԴՈՒԽՏ ՊԱՏԱՆԵԿԻ

Ծիծեռնակ, ծիծեռնակ,
Դու գարնան սիրուն թռչնակ,
Դէպի ո՞ւր, ինձ ասա,
Թռչում ես այդպէս արագ։

Ախ, թռիր, ծիծեռնակ,
Ծընած տեղը Աշտարակ,
Անդ չինիր քո բունը
Հայրենի կըտուրի տակ։

Անդ հեռու ապէսոր
Հայր ունիմ սըզաւոր,
Որ միակ իւր որդուն
Սպասում է օրէ օր։

Երբ տեսնես դու նորա՝
Ինձնից շատ բարեւ տրա՝
Ասա՝, թող նրան լայ
Իր անբաղդ որդու վրայ։

Դու պատմէ, թէ ինչպէս
Ասա անուշը ու խեղճ եմ ես,
Միշտ լալով, ողբալով՝
Կանքս մաշուել, եղել կէս։

Ինձ համար ցերեկը
Մութ է աչքումս արեգը,
Դիշերը թաց աչքիս
Քունը մօտ չի գալիս։

Ափը, որ չի բացուած
Թառամեցայ միացած,
Ես ծաղիկ դեղեցիկ՝
Հայրենի հողից զրկած։

Դէհ, սիրուն ծիծեռնակ,
Հեռացիր, թռիր արագ,
Դէպ 'ի Հայոց երկիրը.
Ծնած տեղը—Աշտարակ։ (2)

(1) Պու ամիսլքի երգ լէր, մէզքիւր զօնակրոկ օգունուճաղ օլան էրմէնիճէ վի թիւրքճէ ալմէլէր տիրկէր։

(2) Մանուշեանցէն. Այս երգի հեղինակի մասին զանազան կարծիքներ կան, ամենք կարծում են թէ հանգուցեալ երգանկալիտատակ Ներսէս Ե. էր որա հեղինակը, իւր Բնատարիա գտնուած ժամանակը։

3·

ՎԱՐԴԻ ՈՍՏ

Ասա՝ դու ինձ, ո՞սաղ վարդի,
Ո՞ւր ես ծնել, ո՞ւր ես ծաղկել,
Ո՞ր հովիտի կամ ո՞ր դաշտի
Զարդ պարանք ես դու եղել։

Արդեօք ծնե՞լ ես Եդեմում,
Եւ ջրել է քեզ Եփրատ,
Թէ սնուցել է իւր գոգում
Քեզ ծերունին Այրարատ։

Ո՞ր անդուրեայ ձեռն է քաղել
Քեզ քո թփից մայրենական,
Կամ ո՞ր անդուրեն է քեզ տնկել
Այս աշխարհում պանդխտական։

Կամ թէ այն թուփ, քո ծիլան,
Թառամեցաւ քեզ համանման,
Թէ սոխակները քաղցրաձայն
Մաթիթարումեն միշտ նորան։

Բայց դու չունիս միթիթարիչ,
Ով թաղուիդ ծաղիկների,
Զունիս դու քեզ սիրոյ երգիչ,
Թառամում ես երկրիս հեռի։

Մի՞ մի ազգաւ վատահարաւ,
Գուշակումէ նոր դորձ, նոր ցաւ,
Իսկ դու տխուր, վիրաւորուած
Կախել ես գլուխդ թառամած։

4·

ՆՈՐ ՏԱՐԻ

1870

Օն վութայնք հասեալ է ժամ,
Հարկք մարտի փողերն ուժգին,
Մեզ ահարկու կոյ պատերազմ,
Արեամբ գինեալ է թշնամին։

Փչենք ազատ, բանանք դռներ,
Զար նախանձուն մեր տեսերիս,
Որ դարերով է մեզ փակեր,
'Ի կուրութեան 'ի բանտ մթին։

'Ի գլուն, օ՜ն վութայնք,
Գունդ 'ի գունդ Հայ դատերք,
Լուսոյն ոյս ՆՈՐ ՏԱՐՈՅՍ վանենք,
Բռնութիւն, դաւ ու նենգ։

Մեր մարք մեր քոյրք խոցեցան շատ,
Ողթայակոյ 'ի գերութեան,
Մինչդեռ մեր հարք, եղբարք ազատ,
Անիրաւ էին կոյր զկարոյն։

Արդ և ազգաս լուսոյն ուսանոն,
Տեսան զերբերն իրենց ազգաց,
Ոտատ լինին մեզ օգնական,
Առնել Նախանձն արտահալած։
'Ի գլուն եւն.

Ազատութեան կանդնենք դրօշ,
Մեր իրական փափուկ սեռին,
Տեսնեն մեր քաջ ընկերք անց. ուշ,
Թ'այնու իրենց է մեծ բարին.

Մեր բառն ընենք ՀԱՅԱՏԵՐ, ՅՈՅՍ, ՍԷՐ,
Խմաստութեան դատերք եմք, քորք,
Այս մեզ փա՞ռք, պատ, այս ձեզ հրաւէր։
'Ի գլուն, եւն.

Եղանակ Եւրոպական * * *

5·

ԹԷՇՎԻԳԱԹ

Տարմանալիս արթնցէ Հայոյ,
Պատմիչ ա՛ւշմն օրատուզաս,
Գու անալիս պէզ պիտնոյ,
Հրեշտ իսկիս եւրատուզաս,
Ճնհալէթ տիր մէզ քիր տիշմն.
Խլեանէթ տիր ապէթ նիյէթի,
Հէմ սէֆիլիք նիհայէթի,
Թարտ իսկիս իշիմիզմն։
Հայլա՛ր ուեանալիս,
Հաղդա սրընալիս,
Իրմ ու հիանէր դալիսանան,
Տիւշմնի վուրալիս։

Տիթրեսին օղ զուլուսքեար հէնէ,
Եէթիշմի կիւն կիլսի փուրատթ
Վիրմէյելիս պիր լանդա մէնէ,
Գանր իսկիս չիան վար բուխատթ,
Խոյին ճէնի թա անընտան,
Վուրալիս թիրի իրմէ,
Շէնատթա հէմ չիատէթլէ,
Աբարտ տէրս Աբրանեատան։
Հայլար եւն.

Պէզէ պիր տարը միանէվէրսէ,
Իսկիս հէր իրմի թահսիլ,
Օրնատալիս արթնցէ խէնիլ,
Շու սայէ՝ Շահանէտ,
Աշալիս հէր եէրսէ մէքթէպ,
Եարդիրալիս հէման ասէր,
Տիմէյելիս զասիթ նէֆէր,
Էյրէնէլիս տիրատ էտէպ։
Հայլար եւն.

Հայրէ՛ֆ պիզի իթիմիզ խարտաղ,
Պէրաղմանիզ տարա մէտար,
Օրնուշ դանիմիզասան տիրտաղ,
Մատա իսկիրէք լէյլ ու նիհար,
Խնամիր եաղ տայնաղ տիրմէզ,
Էր ու նեատ պաց ու կէտատ,
Զուրնանա իյլէմիշ ֆիկատ,
Հէշ պէր ճինէկ հիրմէթ իթմէզ։
Հայլար եւն.

Տէյ՛ լմկիզ մէկէր պէզ մէրատ,
Գամ՛ամանիզ մը հիշ դանրմէզ,
Ճայէ՛ղ մի տէր ատ սէսին նամէրատ,
Հա՛յլար, պիզի, վամանրմէզ.
Հէյ՛ տերդ տէրդ հէյ՛տակ կիւնահ,
Կէչիրիրսէք պէչա զէման.
Մույլին օրմաղ ասրա հիհան,
Իթ՝սէք ատամի հէղարան՝ ահ։
Հայլար եւն.

Եղանակ Եւրոպական Կ· Յ· Փ·

6·

ԻՆՁ ՀԱՄԱՐ ՉԷ՝

(Թարգմանութիւն)

Ինձ համար չէ՝ գարնան գալը,
Ինձ համար չէ՝ ծառի ծաղկելը,
Ուրախութեան սրտի զրգիռը,
Ոչ մի բերկրանք չեն ինձ համար։

Ինձ համար չէ՝ կենաց բաղդը,
Ինձ համար չէ՝ երջանկութիւնը,
Եւ մրայոն կուսի աչքերը,
Նոցա արցունք չեն ինձ համար։

Ինձ համար չէ՝ փայլուն լուսնի
Անտառ ու սար լուսաւորելը,
Գարնան վարդի երդչի տաղերը,
Սոխակ ու վարդ չեն ինձ համար։

Ինձ համար չէ՝ բարեկամաց
Մեկտեղ սիրով տօն կատարելը,
Զատիկ օրուայ ուրախ տեսլը
«Քրիստոս յարեաւ» չէ՝ ինձ համար։

Ինձ համար չէ՝ ծնողաց լացը,
Ինձ համար չէ՝ աղջկայ տխրելը,
Գերեզմանիս վրայ արտասուելը
Բարեկամաց՝ չէ՝ ինձ համար,

Բայց ինձ համար կուզայ ժամը,
Կերթամ թշնամեաց պատերազմը,
Եւ մահուան պանիչ զինուորը
Անդ պատրաստած է ինձ համար։

Ռ· Տ· Գ· ՊԱՏԿԱՆԵԱՆ

7·

ԷՕՔՍԻԻԶ ՊԻՐ ՁՕՃՈՒԴ

Կէնճ չաղրմաս պանա սիհնեամ,
Օլաս հարամ՝ օրաս հարամ,
Էոքսիւզիւմ հէմ պիքէս գալարամ,
Նէ անամ վար նէ ալ պարամ։

Կիւլմէսիմ օ՞ֆ պէն էօմիւմանէ,
Գալարամ էպիր ճէհալիթանէ,
Կէօրէմէսիմ մէքթէպ եէրդիւ,
Կէչարի վաղթիմ թէհի եէրանէ,

Մէն կիսի սատ հէղար սիւպեան,
Գամանդաեերդ հայրէ՞ֆ նատան,
Եօ՞ղմաս տուր հիշ համիյէթքեար,
Գըլըշն պիզի սուրում իհան։

Կ. Յ. Փ.

8·

ՁԱԹՐ ՀԱԶԱՐԼԷԹԻ ՇԱՀԱՆԷ ՀԱՅԴԸՆՏԱ ՏՈՒԱ ՎԷ ԹԷՇԷՖԲԻՒՐ

Շէհինշահի հաղայիզ պէն իւ սուլթանի տա-դայիզատան,
Թի եանի հաղրէթի Ազիզ Խանի ճիհան պիհնեան,
Հէմիշէ լութֆի ու տաղի միլլէթ ու միքէ սրա չատան,
Խիտատ զըլ՛ըշ օ Սուլթանը գիմանէ մէր-համկէթ իհսան։

ՆԱԴՍՈՐՈԹ

Ֆիւզունի չէվքէթ ու շան իլէ օլմաղ տատ տուա կիւեան
Ադատեան մէքթէպի շակիրտլէր հէր ան ու հէր էզման

Թիւշատ օլաս մէքեաթիպ, պուլատս քէս-բէթ իրմ իլէ տանիշ,
Զիեատի սէրպէսէյէթ պուլատս կիթմիրճէ էնիզ թատիշ,
Պուլուպ հէր պէնիզ մէլլէթ տաեէսինատ ճիւմլէ տատիշ,
Տուայի էօմրիս էճրալին իսէր հէր պէնատի իսահիշ։

Ֆիւզունի . . .

Էպէտ զըլըշն Շէհինշահի զիմանի Հաղ-խիլաֆէթատ,
Ազիզան հիրմէթի իշին օլա հէր ատմ տաֆն ու բահաթատ,
Խիտատեա էամէսին պատի իսէզան պու տա-ըշ տէվլէթատ,
Վիճուտի փաքի թա բուզի գըեատէթ օլա սըհհէթատ։

Ֆիւզունի . . .

Նապմէ Կիֆթէ
Ն· ԹԱՇՃԵԱՆ ԻՍՅՐԻ

ԽՕՍՔ ՀԱՍԿԱՑՈՂԻՆ ՇԱՏ ԲԱՐԻ

«Խըմպըրների և ոգէտների թերթ»ին մէջ յարձակումը կը շարունակէ մեզ դէմ։ Կ'երևի թէ այդ Արշակաւանի ընակիչներին ամենէն ոներեան է Յ. Յ. Բէնիրճեան որ կը համարձակի դարձեալ հրապարակ իջնել։

Մեք նապատակի պէս փախուստ տալով, Խմդեալ Դէր բառերին նկատմամբ պատասխան չ'եմք գրեր եղեր։ Թող Բէնիրճեան որբէ աչքերը և 1875 դեկտ. 23ին Արշակաւանի հրապարակը իւր իջնելէն մի օր յառաջ Մանզումէի մէջ Կայծակի դէմ գրածնիս կարդայ. ուր բացատրած էինք արդէն թէ Խմդեալ բառը ձեզ նման ապուշ ոգէտներին կը վերաբերի և թէ զուր կ'աշխատիք ձեր վրայէն թոթվել 'զայն գաւառացիներին վրայ։ Հարկ չը կար նոյնը կրկնել ձեզ ալ. ուստի թէ մոռցած է, Մանզումէի մէջ այն գրածնորէն կարդացէք։ Իսկ թէ 'զայն հասկանալի չավալ կարօղութիւն չ'ունիք, հարկ կը համարիմ ուրեմն յիշեցուցանել ձեզ Ապէղէսին ատենէն մեացած այն հին առածը թէ՝ Կօշկակարն ցը կօշիկս։

Դալով ձեր հայհոյութիւններին և յայտնած գծուծ զգացումներին, պատասխան չ'ունիմ։ Փոխուստ անուանեցէք 'զայս ալ, թէ կ'ուզէք։

Ետ դոհ և ուրախ եմ որ կը նախատուիմ ձեզպէսներէ և ձեր թերթին մէջ։ Պիտի ասամէ, թէ գովեստի տրժանայի ի ձէնջ։ Անախթենէս ըսելով միանգամ թէ մի քանի վատ մարդեր կը գովեն 'զինք, ապազակեց. Ով Աստուածներ, ի՞նչ չար բան գործեցի արդեօք։

Շարունակեցէ՛ք ուրեմն զուր ձեր նախատանքը որ արժէ քիչ աւելի յայտնուի նոյն իսկ ձեր գրիչով, որ ձեր սիրտն ու մտքը դուրս թափի։ Բայց իմ կողմէն պատասխանի մի՛ սպասէք ձեր հայհոյութիւններին։

Մ. Փորթուգալեան

—Մէսմուտթա կէօրէ, սայիր եէրլէրուէ օլսուղու կիպի, Էնդարէտէ տախի Հատունխոթլէր Անթիհատունխոթլէրին մէրիատասը օլան Հ. Ռափայէլ Միասէրեան նամ բահիպի մուրախատասնէտէն թարա իլէ, մուախխարէն քէնտի էլլերինտէն ալընմըշ օլան Փրկիչ վէ Աստուածածին քիլիսէլերինի տախի պէթէքրար զապթլարընա կէչիրմիշլեր տիր։

ԻԼԱՆԱԹ

Véritable huile de foie de morue du Dr DE JONGH.

Տ ՔԹՕՐ ԵՕՆԿԸՆ ԽՕՂԻՍ ՄՕՐԻՆԱ ՊԱՂԸՂԸ ԵԱՂԸ

ԳԱԼՊՐՆՏԱՆ ՕԱԳԸՆՄԱԼԸ

Մօրինա պաղըդ եաղըմա մէմալիքի մահրուսէտ թագլիս իսիվմէքտէ օլտուղու վէ իւղէրինտէ մարդամըն գալը պուլունան պինէրմէ չիչէկլերէ տամ պաղը եաղը սաթըմաղտա պուլունտուղու թէպի յեմեն իմիչ օլուպ, խասթալարա զանէթլի զարարը օլան իշլու հիլենին էօնիւնիւ ալմադ իչին էնգամըլարա իլան իսէրիմ քի տօքթօր Եօնկըն խալիս պաղըդ եաղընը մէմալիքի մահրուսէտ եաղընդպ չու ամիսէքի, եանի, Եէնի ճամիսէ Տէլլա Սուանըն 16, 18 վէ 20 նիւմէրօլու էնգամանէպինէ վէ Գալաթատա Նիւքսէք գալաբրընտա Վէյիչ վէ դուիանեա վէ Վէնտան Գասապէանընն էնգամանէլէրինէ կէօնտէրմէքտէ տիր։

ՏՕՔԹՕՐ ՏԷ ԵՕՒՆԿ

ANNONCES

ԿԻԶԼԻ ԽԱՍԹԱԼԸԳԱՍԸՐՆ Ի ԹԻՏԱՎԻՍԻ ԻԶԻՆ ԳԱԲՍԻԼ։

Ժ. Տընուալըն իչլու գաբսիլլէրի կիզլի խասթալըգլարը չարուգ սուրէթտէ տէֆ իմմէքլիքտէ քէսպի նամ իսլէմիշլեր տիր։ Մէկքիւր գաբսիլլէր սէքիզ քէօշլի գուխթուլար տէրունինտէ սաթըլըր։

Խըրվա եաղը, Մօրինա պաղըդ եաղը, թիրէմէնթի, գաթրան սուեու, վէ կյուլթի օթու վէ սայիրէ գաբսիլլէրի։

Մէկքիւր գաբսիլլէր թէմիզլիք վէ զօղուսուզլուղու վէ սայիր էնգամ իլէ դարընըզ օրմանալարը իլէ քէսպի նամ իսլէմիշլեր տիր։

Տընուալըն էնժէքսիօնու, գաբսիլլէրինի խաթխանալէն սօնրա իքի կիւն իշինտէ քեսմիլն մէկքիւր խասթալըգլարը տէֆ իսէր։

Ժ. ՏՐՆՈՒԱԼ, 4 Նիու Գրըսս Բօատ, Լոնտրա, Ս Է.

Տէրօպիթօսու Տէրիսատէթտէ Եէնի Ճամիսէ Տէլլա Սուանընն, 16 վէ 18 վէ 20 նիւմէրօլու էնգամանէպի տիր։ Սայիր պէօյիք էնգամանէլէրտէ տախի սաթըլըր։

Հ. ՔԼԱՐՖԷՐՏ ՎԷ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱ

Հ. ՔԼԱՐՖԷՐՏԻՆ մաղազասընտա, կէրէք զուրա վէ կ'էրէք էնէպի ֆօնտո վէ սէհիմէրի սաթըն ալընը վէ սաթըլը։

Իքրամիյէլի սէհիմէր վէ բըրօմէսիր, սաթըլը։ Գուրօնլար ըսդօնթօ ի տիւիր։

Սարրաֆիեէեէ տայիր հէր նէվի սիպ ու իթա իտիւիր։

Մէկքիւր մաղազատա աթիսէքի քեսրարար տախի պուլունուր։

ՊՈՒԲԲԷՇ ՇԷՀԻՐ ԻՍԹԻԴՐՍԶ ԹԱՀՎԻԼԱԹԸ ՎԷ ԲԸՐՕՄԷՍԷԼԷՐԻ

1876 ալաֆրանկա փեարվար 1 ում չեքիլիպ պիրինճի իդրամիէսի 25000 Ֆրանգ սաբր։

ՐԱՒՄԷԼԻ ՏԷՄԻՐ ԵՎ ԹԱՀՎԻԼԱԹԸ ՎԷ ԲԸՐՕՄԷՍԷԼԷՐԻ

1876 ալաֆրանկա փեարվար 1 ում չեքիլիպ պիրինճի իդրամիէսի 300,000 Ֆր. սաբր։

ՄԱՀՊԱՏԱԹԱՆԸՆ Ի ԹԻԴՐՍԶ ԹԱՀՎԻԼԱԹԸ ՎԷ ԲԸՐՕՄԷՍԷԼԷՐԻ

1876 ալաֆրանկա փեարվար 15 ում չեքիլիպ պիրինճի իդրամիէ 100,000 Ֆիորին տիր։

ՍԱԳՈՕՆԵԱՆԸՆ 89 ԻՆՃԻ ԹԷՐԹԻՊ ԹԻԴՐՍԶ ԹԱՀՎԻԼԱԹ ԲՈԱՆԴՈՍՈՒ

100,000 թահվիլսէն 50,000 ի զաղանամաղ։ Պէշ ալընըֆա թաղսիմ օլունմուշ օլուպ դուրսը 1876 յունվար վէ փեարվար վէ մարտ վէ ապրիլ վէ մայիս այլարընտա չէքիլմէք տիր։ Իդրամիէլէրի 500,000 վէ 300,000 վէ 200,000 վէ 150,000 վէ 100,000 վէ 50,000 վէ 30000 մարք սաբր։

Լեուպ ինհիարի ճիվարընտա եավտուտ մահալլէսինտէ Ապաճըլար ճատէսինտէ 117 նումէրօլու, էօնիւ ըրխթըմ իսկէլէլի միւճէտտէ սահիլխանէ տէրունինտէ օն պէշ օտա մասէլամըզ։ Վէ պիր քէպիր մանթպախ ի իչինտէ մուսուզ, վէ չարշըր գողանընա տախի ապար այրըճա սո, վէ իքի գուրնալը վէ պիր գուրնաթէյնէ քէպիր համամ վէ օրթա գաթ վէ սալալարընա ապար սուլարը, վէ սօղադ իւզերինտէ այրըճա իքի օտա վէ պիր սուֆա, վէ պիր ապտէսթխանէ, վէ սէքիզ հայվան ալրը իքի ախրը վէ պիր արապալըգ, վէ չիչէք վէ զէպզէ պաղչէսի ադար սուլարըյլա միւճէտ.

տէտ սահիլխանէեի մէզքիւր սաթ.ըզ օլուպ, իչինտէ օլան սահիպինէ վէ վարադճը խանը գարշըսընտա 32 նումէրօլու սարրաֆ Էքսէրճի օղլունա միւրաճաաթ օլունաճաղը։ 1

EAU GAULOISE

Իչալու կալիսէրինի վէ արնիդալը սու, սաչ վէ սադալա ըէնկ վերիր։

Սաթըլըր բէրուքէր վէ լավանտաճըլարտա։

CAPSULES DE GOUDRON DE GUYOT

Նէզլէեէ էհլիմիեէթ վերիլմէյիպ պըրագը սա եէուրէք խասթալըդը վէ վ-ըմ հասըլ օլուր։

Բարիս էնգամընընտան Կիւեօնըն դաթրանը գաբսիլլէրի պու կիպի խասթալըդլարա պիրէպիր տիր։

Պիր հալ պէօյիքլիկիմտէ օլան իչ պու գաբսիլլէրտէ խալիս վէ պիրինճի ճինս Ն.օրվէճիա գաթրանը վար տըր Գաբսիլ մէտէտ էրիր, վէ անիտէ թէ-էսիրինի կէօսթէրիր։

«Խասթալըդ ատան եէնի չըգմըշ վէ գ-«յիք ատամլարա թավսիէ իտէրիլ քի «հէր կիւն գաթրան սուեու խաթխալ «իթսինիզը գաթրան սուեու պիր չօղ «խասթալըդլարը, վէ պա խուսուս «սիրատէթ իտէճ խասթալըդլարը «էօնիւնիւ պէրը»։

(Մուալիմ Պուշարտանը էնգա-ըդ մէճմուասընտան նագլ)

«Ա. Գաղնավէրն գաթրան սուեու «պաչլըճա էսքիմիչ տէրի խասթալըդ-«լարընա վէ կէօրիւս խասթա ըզընա «վ վերմէ սթիմալ օլունմուշ ատր»։

(«Տօքթօր Ֆ.-պրըն հ.քիմիյէ տայիր լուզէթ քիթապընտան նագլ Գաթրան սուեու, ոիտկի արթըրա-բաղ վէ իչտահը աչարադ վէ եէմէյի չարուգ հալմ իթտիրէրէք թէմէսիրինի կէօսթէրիր։ Պաչլըճա ադճիեէր վէ սի-տիք գապ, նէվալիի օլան ալրա թավ-իէ օլունուր։

(Մուալիմ Սուպ.յրանը էնգ-ամընըդ մէճմուասընտան նագլ

Թասամ վաղթինէ պիր եա իքի գաբ-սիլ ալընարդ տա ոտթիտէի խասթա-ըզլարը տէֆ իտէր։

Ադճիեէր տամամլարը խասթալըդլարը

Ադճիեէր նէվալիի
Նէֆիս տարլըդը
Ադճիեէր վերէմի
Շիտտէթլի օքսիբիւք
Ադճիեէր վերմի
Կէտրէս իւֆնէթի
Պողաղ խասթալըդը
Հաղար կիւճլիյի
Սիտիք գասը նէվալիի

Հէր պիր շիշէտ 60 գաբսիլ վարտը։ պունու խթիմալ իտէնէր, պիր թաղըմ մէսարիֆ էրտէն գուրթուլուպ, դաչնաթ.ի սէֆ սուեու վէ չուրուսպ խթիմալինէ հաճ.թ գալմադ։

Հէր պիր շիշէյ պիր թալիմատնամէ մ սարըլը տըր։

Գալալընը ալմանադ իչին, հէր պիր շիշէնին քիս ղըտը իւզերինտէ իւչ ըէնքլէ կիիեօ խիլասը պուլունմասընա տիպ-դամի օլունմալը տըր։

Խթանպօրտա պուլունուր Կանծիւք պիրատէրլէր վէ Գասապեան վէ Տէլ-ա-Սուտա էնգամանէլէրինտէ վէ Ծան-նինին Խթանպալ վէ Պէյօղլու թարաֆ-լարընտա օլան էնգամանէսինտէ։

LAVELOUTINE

ԼԱ ՎԸԼՈՒԹԻՆ

ԼԱ ՎԸԼՈՒԹԻՆ պիտիմիզի թէրթիպ օլունմուշ պինասպէրին տէրի իւզերինտէ նամի սուրէթտէ թէմէսիրի օլան եարընը զան վէ կէօզ կէօրմէմէզ պիր նէվ-բիրինճ թօպու օլուպ ինսանըն տէրիսինէ թասպի պիր թաղլիք վերիր։

Մէկքիւր բիրինճ թօպունու իճատ իտ-ատն միւսիւ Շ. Ֆէյի նամ զամ տըր։

ԲԱՄԱՏ ՍԱԹԷՆ

Իչալու բօնատա, էրլերի եումուշատ վէ թաղ ատաղասընը իսկ պէրատկը կելերի չամբլամամաղ վէ սօսուզտան հա-սրլ օլան սայիր պու կիպի մարազատա վիզատէ խատր։

DOCTOR IN ABSENTIA

Թէպարիլի մահալլ իմմէքսիզին հէքիմլիք վէ ալուշ ու Ֆիւնուն, իրմի իլահի, վէ Ֆէյ-սօֆլուգ վէ ավօգաթլըդ վէ մուզիղատա պրլօմա ալմադ իսթէյէնլերին, Ժէրսէյիսէ (Ինկիլթէրրա) Բօա ոօղաղընտա 46 նիւմէ-բօլու խանէյտէ միւսիւ Մէտիքիւսէ միւրա-ճաաթ իյլէմէլերի։

—

ՏՕՔԹԷՕՐ ՄԻՒՍԻԻ Մ.ՏԻՕՍԹՕՐԻՏԻՍ

Ուզուն չարշու պաչընտա Իյնէլի խանըն ալթընտա 323 նիւմէրօ-լու Հէրքիւլ Էրագլիս նամ էճզախա-նէսինտէ, չարշէնպիհ վէ ճիւմաա իր-թէսի կիւնլերի, սաաթ 5 տէն 7 եէ գատար ֆուգարա օլան զիքիւր վէ իւնտու խասթալարա մէճճանէն պա-քաճաղ տըր։ Մայասըլ վէ գան սիւր-մէսինէ, վէ մէմէսի օլուպ իղթիրապ չէքէնլէրին մայասըլընը տէֆ վէ մէ-մէսինի բէք սուհուլէթ իլէ տէֆ իթ-մէքլիկի թէհիւա իտէր։ Վէ միտէ խասթալըդը, վէ մէզքիւր խասթա-ըզլար իչիւն ՏՕՔԹԷՕՐ Մ. Մ. ՏԻՕՍ-ԹՕՐԻՏԻՍ մախսուս հապլար թէրթիպ վէ իճատ իթմիշ օլմաղը, մէզքիւր էճզախանէտէ տէրօղիթ օլուպ սաթը-մաղտա տըր։ Վէ իսթիմալի տախի զուիթու տէրունինտէ պուլունան մաթ-պու վարադատէ պէյան օլունմուշ տուր, վէ ֆիյաթը եարըմ մէճիտիյէ տիր։ ՏՕՔԹԷՕՐ մուսայիլէյհին իմզա-սը պուլունմաեան զուիթուլարթ ադլիտ տիրլէր։

—

Էսթէտէն պէրու Տէրիսատէթտէ կէլէ-եիպ, Էվրօպա ճանիպինէ կէօնտէրիլմէքտէ օլան վէ պիւթիւն էքսրօպիսթօնլարատա թ.ան-ինն նիշանլերինտէ մանիք օլան ճէպէլի Լիպ-նան էսկի վէ ալթուն բէնկի չարատընը, վիճուտճէ չիմտիեէ գատար կէօրիլէն մու-հասինաթ ընտան սէքէնէյի Տէրիսատէթին հիսէվէնտ օրմանատը, վէ Էվրօպատան վէ Պորտո վէ սայիր նամիլի սաթըլան չարատ-լար իսկ, ճիւմլէսի իզիմանէն օրմաեըպ, միւրէթթէպ պիր թաղրմ էճզալարընա եա-ըրընընը էրսրատընընմաճիմա օրմաղլի, պու-քէրրէ մէզքիւր չարատատան չարատ իլմինէ վաղըթի օլան պիր դաթ, միւհիմմաը թէ-սա վի օլանլարընը խիթիֆատէյէրինէ վէ պու-ռատա կէօրիւլմէմէ, վէ կէօրիւլմիւկիւ վէ խիթիմալ օլունտուղու հալտէ, մէմնուն դա-ռամաղլարը կիպի, պահանա տախի մէմնուն օրամաղլար տըր։

Պաղէէ դարուսունտա էճզա թիճճարը Գասապեանընն 7 նումէրօլու մաղազասը յրա կէչէր ադճէ իլէ իքի եիւզ եէթմիշ պէշ տիրհմ օլան պիր չիշէսի 10 ղուրուշա Եէնի ճամիսէ օն ալթը նիւմէրօտա քեսին էճզա թիճճարը ժագ Սէլքեան էճզախանէսինտէ տախի Էվրօպատան ճէլպ օլունմուշ թասպ վէ խապիս հէր տիւրլու էճզալարընա մէզքիւր չարատ սաթըմաղտա տըր։

20

LA SOCIÉTÉ D'ASSURANCE

CONTRE L'INCENDIE

De Hambourg-Brême.

ՀԱՄԲՈՒՐԳ-ԳԸՐԷՄ

ԱԹԷՇ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ

Մէզքիւր զուսբանեա, խանէ, մագազա, էմթա վէ զայրէհիւ աթէշէ դարը ոիկուրթա իտէր։ Գալաթատա Գարանթինա սոգաղընտա 4 նիւմէրօ-ու մաղազատա պաչ ահէնթօ միւսիւ ՀԷՐՄ. ՀԷԼՊԻՆԿԷ միւրաճաաթ իտիլմէսի

ՍԱՀԻՊ ՂԱԶԷԹԱ

ԿԱՐԱՊԵՏ Ց. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

Գալաթատա Բէյնճէլնպիհ-բազարընտա Նո. 41 Իրսի խանընտա